

Overeenkomst pilot “Statistische analyses op basis van het T-Mobile netwerk”

T-Mobile Netherlands B.V., hierna te noemen 'T-Mobile', voor het sluiten van deze overeenkomst vertegenwoordigd door x

x en x, enerzijds

en

het Centraal Bureau voor de Statistiek, hierna te noemen 'CBS', voor het sluiten van deze overeenkomst vertegenwoordigd door x en x

x anderzijds.

overwegende dat:

- CBS en T-Mobile willen samenwerken met betrekking tot statistische analyse van geaggregeerde, anonieme mobiele telefonie netwerkgegevens, verder te noemen “geaggregeerde netwerkgegevens”.
- CBS ten behoeve van onderzoek naar gebruiksmogelijkheden over telecomgegevens wil beschikken over geaggregeerde netwerkgegevens van klanten van T-Mobile om de mogelijkheden voor innovatieve waarneemmethoden te bestuderen in de vorm van een pilot onderzoek.
- T-Mobile bereid is om mee te werken aan de verstrekking aan CBS ten behoeve van statistisch onderzoek naar representativiteit van de data.
- CBS de verkregen gegevens aanwendt conform zijn publiekrechtelijke taak en met inachtneming van al hetgeen ingevolge de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek (*Stb.* 2003, 516), verder “CBS-wet”, uit de vervulling van deze taak voortvloeit of daarmee verband houdt.
- CBS en T-Mobile de samenwerking gefaseerd willen opbouwen, invullen en dienaangaande overeenkomen, waarbij:
  - het voor elke partij in principe mogelijk is de samenwerking na iedere fase zonder opgaaf van redenen te beëindigen
  - partijen tot een nog nader te bepalen moment het formaat, de frequentie en hoeveelheid uit te wisselen gegevens alsook de onderzoeksdoeleinden en publicatie van resultaten voor elke fase telkens gezamenlijk vooraf overeenkomen

zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1 Verstrekking

1. De verstrekking van geaggregeerde netwerkgegevens wordt per fase vooraf overeengekomen voor wat betreft:
  - frequentie, formaat en hoeveelheid gegevens en berekeningsmethode
  - de doelen (zie bijlage 1) van het onderzoek waarvoor de gegevens worden gebruikt
  - hoe de overeenstemming rond eventuele publicatie tot stand komt
  - de looptijd van elke fase
2. De geaggregeerde netwerkgegevens worden beschikbaar gesteld via een speciaal hiervoor ingericht portaal. CBS heeft alleen toegang tot dit portaal via een beveiligde verbinding (middels een tijdelijk opgezette beveiligde verbinding). De gegevens die via deze tijdelijke verbinding worden geleverd zijn het resultaat van tellingen die direct uit het netwerk van T-Mobile afkomstig zijn. Deze zijn beschreven in bijlage 1. Voorzover een dergelijk portaal in de eerste fasen van de samenwerking nog niet beschikbaar is, dragen partijen gezamenlijk zorg voor een gelijkwaardige veilige alternatieve methode.
3. Op 20 september 2017 start T-Mobile met CBS met de ontwikkeling van een productiestraat die moet leiden tot de verstrekking aan CBS van geaggregeerde netwerkgegevens (d.w.z. zonder identificerende gegevens en zonder mogelijkheid van indirecte identificatie) van haar klantenbestand aan CBS. In verband met de omvang van het bestand wordt altijd een beperkte set gegevens over een beperkte periode beschikbaar gesteld. De gegevens zijn in bijlage 1 nader gespecificeerd.
4. CBS gebruikt de gegevens uitsluitend voor onderzoek naar gebruiksmogelijkheden van de gegevens.
5. T-Mobile zorgt er bij de verstrekking van de gegevens voor dat voldoende uitleg en context van geanonimiseerde en geaggregeerde klantgegevens (als beschreven in bijlage 1) wordt verstrekt zodat CBS in staat is tot een goede analyse en interpretatie van de geaggregeerde netwerkgegevens.

Artikel 2 Bewerking, beschikbaarstelling en gebruik van de gegevens

1. T-Mobile stelt de geaggregeerde netwerkgegevens op de in Art. 1.2 beschreven methode beschikbaar. De te leveren gegevens zijn via een daartoe speciaal opgestelde procedure gecontroleerd om herleidbaarheid naar individuele persoonsgegevens te voorkomen.
2. T-Mobile stelt uitsluitend gegevens beschikbaar die zodanig geanonimiseerd en geaggregeerd zijn dat zij nimmer tot individuele personen herleidbaar zijn en op een dusdanige manier dat gewaarborgd is dat deze gegevens als zodanig niet in handen van derden kunnen vallen of door hen kunnen worden gebruikt. De door CBS van T-Mobile verkregen gegevens worden door CBS na afloop van de pilot vernietigd.
3. CBS zal de gegevens niet gebruiken voor andere onderzoeken. Op gemotiveerd verzoek van CBS kunnen gegevens toch langer worden bewaard. Dat kan via een addendum op deze overeenkomst. In ieder geval zal altijd een maximum bewaartermijn van 3 jaar worden gehanteerd.
4. Het staat T-Mobile vrij om de methode voor het bepalen van locatiegegevens ook voor eigen doeleinden te gebruiken, zowel tijdens als na afloop van de pilot.

Artikel 3 Geheimhouding data

1. Het gebruik en geheimhouding van de verkregen gegevens (bijlage 1) door CBS is conform hetgeen hierover is vastgelegd in de CBS-wet. De voor deze overeenkomst meest relevante punten zijn opgenomen in artikel 37 en 38 van die wet.

Artikel 4 Publicatie

1. CBS vervaardigt publicaties als beschreven in bijlage 2.
2. Publicaties van CBS die geheel of gedeeltelijk op basis van geaggregeerde netwerkgegevens van T-Mobile zijn verkregen zullen alleen door CBS worden gepubliceerd met voorafgaande schriftelijke toestemming van T-Mobile. Met het voortschrijden en bestendigen van een succesvolle samenwerking ligt, na wederzijdse toestemming, een verruiming van afspraken hieromtrent in de bedoeling.
3. CBS hanteert in zijn publicaties gebaseerd op onderzoek in het kader van deze pilot de volgende bronvermelding: "Bron T-Mobile/CBS". Als CBS publiceert over dit onderzoek is uit de door CBS gepubliceerde gegevens op geen enkele wijze informatie over afzonderlijke personen, huishoudens en instellingen af te leiden. T-Mobile mag, na overeenstemming, wel genoemd worden als leverancier van de gegevens.
4. CBS en T-Mobile vragen toestemming aan elkaar over publicaties die tot stand komen als direct gevolg van de in deze overeenkomst beschreven samenwerking. Dit gebeurt door vooraf aan de publicatie, per email, het manuscript te versturen zodat de andere partij minimaal twee weken de gelegenheid heeft hierop te reageren. Dit geldt ook voor publicaties die nog tot stand komen na looptijd van deze overeenkomst betreffende data van T-Mobile.
5. Alvorens tot enige publicatie overgegaan zal worden komen partijen gezamenlijk een protocol overeen waarin wordt geregeld hoe om te gaan met vragen en reacties vanuit het publiek, de media of andere partijen.

Artikel 5 Looptijd overeenkomst en eventuele verlenging

1. Deze overeenkomst van deze pilot gaat in op 20 september 2017 (met terugwerkende kracht) en wordt beëindigd op 1 juni 2018. Naar aanleiding van een evaluatie zal gedurende de looptijd van de overeenkomst gekeken worden of de samenwerking wordt voortgezet en onder welke voorwaarden. De overeenkomst kan eenzijdig door beide partijen worden opgezegd met een opzegtermijn van 1 maand.
2. Gedurende de looptijd van de overeenkomst wordt bezien of de overeenkomst wordt voortgezet.

Artikel 6 Overige voorwaarden

1. T-Mobile is niet aansprakelijk voor eventuele directe schade die voortvloeit uit of samenhangt met de uitvoering van deze overeenkomst. Ook de aansprakelijkheid voor indirecte of gevolgschade is, behoudens gevallen van opzet of bewuste roekeloosheid uitgesloten.
2. Voor deze samenwerkingsovereenkomst is, naar de huidige inzichten, geen melding nodig in het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens. Mocht blijken dat het toch om enige vorm van persoonsgegevens gaat, dan zullen partijen naar bevinden van zaken handelen.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

te Den Haag/Heerlen

X

X

Datum:

Datum:

X

X

Datum:

Datum:

Bijlage 1 Beschrijving van (de levering van) geaggregeerde netwerkgegevens bij de overeenkomst tussen T-Mobile en CBS, gesloten op 20 september 2017, betreffende de uitwisseling van gegevens

Door T-Mobile worden gegevens verstrekt in de vorm van geaggregeerde tabellen, zodanig dat de gegevens niet tot individuen herleidbaar zijn. Dit wordt aldus bewerkstelligd:

- Ten eerste worden de persoons-ID's niet opgenomen in de tabellen. De persoons-ID's zijn wel nodig voor T-Mobile om mobiliteitstabellen te maken. (Bijvoorbeeld hoeveel mensen zich tijdens een bepaald tijdsinterval verplaatst hebben van de Randstad naar de Achterhoek). Deze persoons-ID's zullen echter niet door T-Mobile aan CBS worden verstrekt.
- Ten tweede wordt ervoor gezorgd dat de minimale celvulling van de tabellen een nader te bepalen aantal is maar ten minste 15. Voorbeeld: stel dat een tabel wordt opgevraagd van aantallen mensen die tussen 3 en 4 uur 's-nachts hebben gebeld, uitgesplitst naar cel. Er zullen dan waarschijnlijk cellen bij zijn waar minder dan 8 mensen hebben gebeld. Omdat dit wegens privacygevoeligheid niet wenselijk is zal de tabel worden ingedikt (naar regio of naar tijdvak).

De gegevens die intern bij T-Mobile gebruikt worden zijn netwerkgegevens waaronder Call Detail Records (CDR's). Deze CDR's bevatten de volgende gegevens:

1. Een ID van het toestel waarmee gebeld wordt of een SMS verstuurd (calling party) wordt. Dit ID is gebaseerd op een versleuteld origineel ID.
2. Datum en tijd van de start van het gesprek / het versturen van een SMS.
3. De duur van het gesprek, een zgn. 'timestamp'.
4. De cell ID van de calling party bij de start van het gesprek / het versturen van een SMS.
5. Type record (voice, SMS, etc.).
6. Type operator (country code waarmee het land zichtbaar wordt waar de simkaart is uitgegeven).

Doelstellingen van pilot analyse:

- Bevolkingsdichtheden van Nederlanders en toeristen inschatten die via het T-Mobile netwerk bellen, sms of data versturen over een nader vast te stellen periode op buurtniveau als meest gedetailleerde resolutie.
- Tellingen doen van Nederlanders die zich verplaatst hebben naar het buitenland.

Bijlage 2 Afspraken over publicaties die gelieerd zijn aan deze overeenkomst tussen T-Mobile en CBS, gesloten op 20 september 2017, betreffende de uitwisseling van gegevens.

Ten aanzien van de te publiceren artikelen en rapporten wordt afgesproken dat:

- ❑ Het wetenschappelijk onderzoek in deze pilot erop gericht is om beter begrip te krijgen van de dataset van T-Mobile. De publicaties worden neutraal opgezet volgens de conventies die binnen de wetenschap gelden. Dat wil zeggen dat de opzet van het onderzoek niet wordt toegespitst in een richting van een eventueel door CBS of T-Mobile gewenste uitkomst. Expliciet wordt afgesproken dat het niet de bedoeling is om adviezen ten behoeve van reclame of juist het afraden van gebruik van de dataset openbaar te publiceren door CBS.
- ❑ CBS als ambitie heeft om een standaard methode te ontwikkelen voor locatiebepaling op basis van mobiele telefonienetwerk gegevens. Deze wordt, geschoond van eventuele voor T-Mobile bedrijfsvertrouwelijke data, openbaar gepubliceerd.